

## Türkiye Dördüncü Dünya Göçebe Oyunlarının Yerel Perakende İşletmeler Üzerindeki Etkisi: İznik Uygulaması<sup>1</sup>

### *The Impact of Fourth World Nomad Games on Local Retail Businesses in Türkiye: The İznik Case Study*

**Ali Şen<sup>2</sup>, Ekrem Seyfi<sup>3</sup>**

<sup>1</sup> Bu çalışma “Uluslararası Spor Organizasyonlarının Perakende Sektörler Üzerine Etkisi: Bursa Göçebe Oyunları” adlı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

<sup>2</sup>Prof. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, ali.sen@dpu.edu.tr, Orcid Id:0000-0001-9359-3367

<sup>3</sup>Yüksek Lisans Öğrencisi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İktisati. ekrem.seyfi@ogr.dpu.edu.tr, Orcid Id: 0009-0002-1231-8561

#### MAKALE BİLGİSİ

##### Anahtar Kelimeler

Dünya Göçebe Oyunları,  
Perakende İşletmeler,  
ANOVA testi.,

**Jel Kodları:** G12 , G17, C58

##### Makale Geçmişi:

Başvuru Tarihi: 04/06/2025  
Düzeltilme Tarihi: 13/10/2025  
Kabul Tarihi: 19/11/2025

#### ARTICLE INFO

##### Keywords

World Nomad Games,  
Retail Businesses,  
ANOVA test.

**Jel Codes:** G12 , G17, C58

##### Article History:

Received: 04/06/2025  
Received in revised form:  
13/10/2025  
Accepted: 19/11/2025

#### ÖZET

Dünya Göçebe Oyunları, göçebe Türk halklarının tarihi mirasının yeniden canlandırılmasını ve korunmasını amaçlayan uluslararası bir spor organizasyonudur. Uluslararası organizasyonların ev sahibi ülke için bir takım ekonomik, sosyal ve kültürel katkıları vardır. Bu çalışma, İznik'te düzenlenen IV. Dünya Göçebe Oyunları'nın yerel perakende sektörü üzerindeki ekonomik ve tanınırlık etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla İznik'te farklı sektörlerde faaliyet gösteren 171 işletme sahibine bir anket uygulanmıştır. Katılımcıların Oyunların ekonomik ve tanınırlık etkileri ile ilgili algılarının anlamlı bir fark gösterip göstermediği ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Çalışmanın bulguları, Oyunların tüm işletmeler için olumlu tanınırlık ve ekonomik etkilere sahip olduğunu teyit etmiştir. Çalışmanın sonuçları, söz konusu organizasyonun Türk toplumları arasındaki ekonomik, sosyal ve kültürel etkileşimi artırdığını göstermektedir. Çalışma, IV. Dünya Göçebe Oyunlarının ekonomik, tanınırlık ve kültürel etkileri ile alakalı bir takım politik çıkarımlara sahiptir.

#### ABSTRACT

The World Nomadic Games is an international sporting event that aims to revitalize and preserve the historical heritage of nomadic Turkic peoples. International organizations contribute to the host country in various economic, social, and cultural ways. This study aims to examine the economic and publicity impact of the IV. World Nomadic Games held in İznik on the local retail sector. For this purpose, a survey was administered to 171 business owners operating in various sectors in İznik. ANOVA test was used to analyze whether participants' perceptions of the Games' economic and publicity impacts revealed significant differences. The study's findings confirmed that the Games have positive publicity and economic impacts for all businesses. The study's results indicate that the event has increased economic, social, and cultural interaction among Turkic communities. The study has several policy implications related to the economic, publicity, and cultural impacts of the IV. World Nomadic Games.

**Atıf vermek için / To cite:** Şen, A. & Seyfi, E. (2025). Türkiye Dördüncü Dünya Göçebe Oyunlarının yerel perakende işletmeler üzerindeki etkisi: İznik uygulaması. *İktisadi Araştırmalar Dergisi*, 3 (2):11-23.

## GİRİŞ

Uluslararası spor etkinlikleri, ev sahibi ülkelere ekonomik, siyasi, sosyo-kültürel bakımdan çok sayıda kazanım sağlar. Uluslararası organizasyonlar, ev sahibi ülkenin alt yapısının yeniden inşasına, ekonomik büyümesine, istihdamına, ihracatına, tanınırlığına olmak üzere kısa ve uzun vadeli önemli katkılar sunar (Bob ve Swart, 2009; Can ve Değirmen, 2017; Elahi, Gholampour ve Askarian, 2021; Ersungur ve Akıncı, 2013; Kasimati ve Dawson, 2009; Kim, Gürsoy ve Lee, 2006; Öncü, 2020; Pranata vd., 2023). Özellikle yaz ve kış olimpiyatları gibi çok büyük bütçeli, geniş katılımlı ve uzun süren prestijli organizasyonlara ev sahipliği yapan ülkeler dünya kamuoyunun ilgi odağı haline gelir. Uluslararası spor organizasyonuna ev sahipliği yapan ülke için genellikle etkinliği düzenlemenin getirisi maliyetinden çok daha yüksek olmaktadır (İnan ve Biber, 2020). Bu yüzden uluslararası etkinliklere ev sahibi olmak için ülkeler birbirleri ile yoğun bir rekabet içine girerler.

Dünya Göçebe Oyunları gibi daha az katılımlı, dar kapsamlı ve kısa süreli sportif organizasyonlar, her ne kadar ulusal düzeyde ülke ekonomisine büyük katkılar sunmasa da mahalli düzeyde organizasyonun düzenlendiği il ve/veya ilçe merkezinin ekonomisini canlandırır (Maksüdünov, 2020; Maksüdünov ve Dyikanov 2022). Öncelikle söz konusu organizasyonlar öncesinde alt yapı, spor tesisleri, peyzaj düzenlemesi, ziyaretçilerin barınma vb ihtiyaçları için yapılan merkezi hükümet ve/veya yerel yönetimlerin harcamaları artış gösterir (Khodr, 2012). Organizasyon esnasında gelen ziyaretçilerin, yeme-içme, barınma, giyim, hediyelik eşya, yöresel ürünler için yaptıkları harcamalar yerleşim biriminde faaliyet gösteren perakende sektörlerin kısa vadede gelirlerini artırır (Dorn vd., 202). Ayrıca, organizasyon sonrasında yerli ve yabancı esnaf ve iş adamları mahalli işletmelerle daha uzun vadeli ekonomik ilişkiler tesis edebilirler.

Türkiye, irili ufaklı birçok uluslararası spor organizasyonuna ev sahipliği yapmıştır. Literatürde ülkemizde düzenlenen spor organizasyonlarının ekonomik, sosyal, kültürel vb. etkilerini inceleyen çalışmalar yapılmıştır (Can ve Değirmen, 2017; Ersungur ve Akıncı, 2013; Eryılmaz ve Cengiz, 2012; Öncü, 2020). Türkiye’de düzenlenen bir uluslararası spor organizasyonu da IV. Dünya Göçebe Oyunlarıdır. Söz konusu etkinlik, 29 Eylül-2 Ekim 2022 tarihlerinde Bursa’nın İznik ilçesinde gerçekleştirilmiştir. Uluslararası literatürde Dünya Göçebe Oyunlarının etkileri hakkında az sayıda çalışma yapılmıştır (Maksüdünov, 2020; Maksüdünov ve Dyikanov 2022; Pelkmans, 2022; Sherenanova, 2021; Turdumambetov, 2019). IV. Dünya Göçebe Oyunlarının ekonomik etkilerini inceleyen ulusal/uluslararası bir çalışma yapılmamıştır. Bizim bildiğimiz kadarı ile söz konusu oyunların ekonomik etkilerini inceleyen bu çalışma ilk olma özelliği taşımaktadır. Ayrıca oyunların sektörler üzerindeki etkileri ile ilgili yerli ve yabancı literatürde hiçbir çalışmaya da rastlanılmamıştır. Çalışma literatürdeki bu boşluğu doldurmayı hedeflemektedir.

Bu çalışmanın amacı İznik’te yerel perakende sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin IV. Dünya Göçebe Oyunları’nın ekonomik etkileri ile ilgili algılarını anket yöntemini kullanarak incelemektir. Çalışma ayrıca perakende sektöründe faaliyet gösteren farklı mal ve hizmet üreten işletmelerin Oyunların ekonomik etkileri ile ilgili algıları arasında anlamlı farklılıklar olup olmadığını da test etmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışma, literatüre yaptığı katkı itibarı ile özgünlük arz etmektedir. Diğer taraftan bazı çalışmalar Dünya Göçebe Oyunları’nın ekonomik etkilerini incelemiş olsa da sektörel etkileri ile ilgili ulusal-uluslararası hiçbir çalışma yapılmamıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde Dünya Göçebe Oyunlarının tarihçesi ele alınmaktadır. Üçüncü bölümde literatürdeki çalışmalara yer verilmiştir. Dördüncü bölümde, yöntem ve bulgular anlatılmıştır. Sonuç bölümünde ise çalışmanın sonuçları, politik çıkarımları, sınırlamaları ve gelecekteki çalışmalar için öneriler yer almaktadır.

## 1. DÜNYA GÖÇEBE OYUNLARININ TARİHÇESİ

Göçebe hayat süren insanlar hayatta kalmak için avlanmak, yaşam alanlarını korumak için ok atmak, savaşmak, at binmek gibi birtakım aktiviteler gerçekleştirirler. Bu durum insanları güçlü, zeki ve hızlı olmak zorunda bırakmıştır. Göçebeler için bir yaşam biçimi haline dönüşen bu rutinler günümüz modern dünyasında unutulmaya yüz tutmuştur. Dünya Göçebe Oyunları, göçebe halkların tarihi mirasının yeniden canlandırılması ve korunmasını amaçlamaktadır (Tiberghien, 2024). Özellikle bu organizasyon, on yıllar boyunca gelenekleri, kültürleri ve dini inançları Sovyet Birliği ve küreselleşme tarafından yok olmaya yüz tutmuş Orta Asya’nın göçebe yaşam tarzını yeniden canlandırmayı hedeflemektedir (Macfarquhar, 2018). Oyunlar, geleneksel sporlar olan etnospor ve etnokültürün unutulmamasını, yaşatılmasını ve canlandırılmasını amaç edinmektedir (<https://worldnomadgames.com/en/page/About-the-WNG/>). Dünya Göçebe Oyunları, bir mega spor organizasyonu olmamasına rağmen ev sahibi ülke için tanınırlığı ve ekonomik-kültürel gelişimi için önemli bir fırsattır. Organizasyonun uluslararası alanda yapılması ev sahibi ülke için başkaca kazanımları da beraberinde getirmiştir. Yoğun ziyaretçi akını ile ülkeye döviz girişi, kültürel etkileşim, ek istihdam, ekonomik canlılık gibi olumlu katkılar söz konusudur (Klöcker ve Daumann, 2024).

2012 yılında Kırgızistan’ın başkenti Bişkek’te gerçekleşen Türk Konseyi Zirvesinde dönemin Kırgızistan Cumhurbaşkanı Almazbek Atambaev’in teklifi ve Türk Konseyi üye devletlerinin de kabulü ile Dünya Göçebe Oyunlarının düzenlenmesi kararlaştırılmıştır. Sheranova (2021), Oyunları, yabancı yatırım çekme ve turizmi canlandırmak için, Kırgızistan tarafından

“ıcat edilmiş” bir gelenek olarak değerlendirmektedir. Dünya Göçebe Oyunlarının ilki, Kırgızistan’da gerçekleştirilmiştir. Oyunlar, 09-14 Eylül 2014 tarihleri arasında Issık Gölü-Kırçın Yaylası Çolpan-Ata şehri Kırgızistan’da düzenlenmiştir. Etkinliğe, 19 ülkeden 771 sporcu katılmıştır. Sporcular, 10 çeşit etno spor dalında yarışmıştır. Atlı yarışmalardan kok börü, er eniş, kunan çabış<sup>1</sup>, zhorgo salış<sup>2</sup>, alaman baige<sup>3</sup>, geleneksel güreş yarışmalarından, Kırgız kuroş<sup>4</sup>, aliş, Kazak kuroş<sup>5</sup>, ulusal yarışmalardan ise ordo<sup>6</sup> ve toguz korgool<sup>7</sup> müsabakaları gerçekleştirilmiştir. Bunların yanında Azerbaycan sporcuları tarafından zorhana<sup>8</sup>, Türkiye sporcuları tarafından cirit ve geleneksel güreş ve Güney Kore sporcuları tarafından tackkyon<sup>9</sup> spor dallarında gösteriler sunulmuştur. 250 gazetecinin takip etmiş olduğu oyunlar, 40 ülke televizyonunda yayınlanmış, 230 milyon kişi tarafından izlenmiştir (The first-ever World Nomad Games, 2022, <https://worldnomadgames.com/en/page/WNG-2014/>). Göçebe Oyunlarının, Kırgızistan’a uluslararası alanda tanınırlık, olumlu imaj ve olumlu ekonomik etkiler olmak üzere birçok katkısı olmuştur (Oktay, Aksoy ve Karaman, 2018; Sheranova, 2021).

Türk Konseyi II. Dünya Göçebe Oyunları için ev sahibi olarak ikinci kez Kırgızistan’ı seçmiştir. Oyunlar, yine Issık Gölü-Çolpan-Ata şehrinde düzenlenmiştir (Devecioğlu, 2022). 3-8 Eylül 2016 tarihinde düzenlenen II. Dünya Göçebe Oyunlarına 62 ülkeden 1200 sporcu katılmış, 26 farklı etnospor dalında yarışmalar düzenlenmiştir. Oyunlarda 650 basın mensubu görev almış, 500 milyon kişi Oyunları izlemiştir (Maksüdünov, 2020). 10.000 kişiden fazla izleyici II. Dünya Göçebe Oyunlarının açılış törenini yerinde izlemiştir. İlk Oyunların olumlu etkileri II. Dünya Göçebe Oyunlarına olan ilgiyi arttırmıştır.

Üçüncüsü de Kırgızistan da yapılan Dünya Göçebe Oyunlarına rağbet daha da artmıştır. Organizasyona 74 ülke katılım sağlamış; 1.976 sporcu 37 etnospor dalında yarışmıştır (turan.org, 2018). Yarışmaları 56 ülkeden 604 medya temsilcisi takip etmiştir (<https://worldnomadgames.com/en/news/en/III-World-Nomad-Games-results-summed-up/>). III. Dünya Göçebe Oyunları kapanış töreninde Türk Devletleri liderleri, organizasyon sayesinde Türk Konseyine üye ülkelerin ekonomik refahının iyileştiğini, devletlerarasındaki ticaretin de giderek arttığını ifade etmişlerdir (Güler, 2018).

Dünya Göçebe Oyunlarının dördüncüsü Türkiye’nin ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir. Organizasyon, 29 Eylül-2 Ekim 2022 tarihleri arasında İznik/Bursa’da yapılmıştır. 2020 yılında düzenlenmesi planlanan IV. Dünya Göçebe Oyunları Covid 19 salgını nedeniyle önce 2021 yılına, sonra da 2022 yılına ertelenmiştir. Dünya Göçebe Oyunlarının İznik’te düzenlenmesinin nedenlerinden ilki, Issık Göl kıyısında başlayan ve devam eden oyunlara coğrafi benzerliği açısından İznik Gölü kıyısının tercih edilmesidir. Ayrıca lojistik, ulaşım (özellikle Ankara, İzmir, Bursa ve İstanbul gibi büyük şehirlere otoyollarla, deniz araçlarıyla ve hava yolu ile), konaklama imkânları da İznik’in tercih edilmesinde rol oynamıştır. İznik’in Roma İmparatorluğu, Bizans İmparatorluğu, Anadolu Selçuklu Devleti ve Osmanlı İmparatorluğuna başkentlik yapması da belirleyici olmuştur. Oyunların düzenlendiği yıl itibarıyla Bursa’nın Türk Dünyası Kültür Başkenti olması ve İznik’in fethi sırasında Kırgız askerlerinin katkıları gibi tarihi nedenler de vardır (IV. Dünya Göçebe Oyunları Basın Toplantısı, 2022, <https://x.com/gocebe22/status/1525029241619853313>; Selvi, 2022). İznik’te düzenlenen Oyunlara 102 ülke ve 3200 sporcu katılmıştır. Sporcular 40’den fazla spor dalında yarışmaya katılmışlardır. İznik, oyunlar boyunca toplam 1 milyonu aşkın ziyaretçi ağırlamıştır (Buyar ve Altırmışova, 2023). 1 milyonu aşkın ziyaretçinin 20.122 merkez nüfuslu İznik’e katkısı ekonomik olarak bir hayli fazla olmuştur.

V. Dünya Göçebe Oyunları Ulu Dala Dübiri (Büyük Bozkırda Buluşma) sloganıyla 8-13 Eylül 2024 tarihleri arasında Kazakistan’da yapılmıştır. Oyunlara 89 ülkeden 2 binden fazla sporcu katılmıştır. Sporcular 21 geleneksel spor dalında mücadele etmişlerdir. Eylül ayında ülkeyi 597 bin turist ziyaret etmiş, yaklaşık 625 bin dolar döviz girişi gerçekleşmiştir (Dünya Göçebe Oyunları Kazak Turizmini Yükseltti, 2024, <https://www.qha.com.tr/turk-dunyasi/dunya-gocebe-oyunlari-kazakistan-i-ziyaret-sayisini-artirdi-494874>).

<sup>1</sup>Kunan çabış, 2 ile 3 yaş arası atlar ile uzun mesafeli at yarışlarıdır (All Sports, 2024).

<sup>2</sup>Zhorgo salış, 3 yaş üzeri atlar ile yapılan tempolu yarışlardır (All Sports, 2024).

<sup>3</sup>Alaman baige, 3 yaş ve üzeri atlar ile engebeli arazide koşulan yarışlardır (Ualikhanova, 2023).

<sup>4</sup>Kırgız kuroş, geleneksel Kırgız güreşidir (All Sports, 2024).

<sup>5</sup>Kazak kuroş, geleneksel Kazak güreşidir (All Sports, 2024).

<sup>6</sup>Ordo, düşmanı yenilemek ve hükümdarı tahttan indirmek için strateji esaslı geleneksel Kırgız oyunudur (All Sports, 2024).

<sup>7</sup>Mangala oyununa benzeyen toguz korgool, Kırgızların geleneksel zeka oyunudur (All Sports, 2024).

<sup>8</sup>Zorhana, pehlivanların güreştikleri meydandır (Milli Spor Türleri, 2021).

<sup>9</sup>Tackkyon, dans benzeri hareketler ile yapılan geleneksel Güney Kore dövüş sanatıdır (Taekkyeon, a traditional Korean martial art, 2007).

## 2. LİTERATÜR

Literatürde Türkiye’de düzenlenen uluslararası spor organizasyonlarının ekonomik, sosyal, kültürel etkilerini inceleyen çalışmalar mevcuttur. Ersungur ve Akıncı (2013) 2011 yılında Erzurum’da düzenlenen Kış Üniversite Oyunlarının Erzurum’a ekonomik katkısını araştırmıştır. Çalışmada Erzurum’da faaliyet gösteren 243 işletmeye yüz yüze anket uygulanmıştır. Çalışma, oyunların Erzurum ve ülke ekonomisine olumlu bir katkısı olduğunu tespit etmiştir. Can ve Değirmen (2017) 17. Akdeniz Oyunlarının Mersin’de yarattığı ekonomik etkiyi araştırmışlardır. Oyunlar, Mersin ekonomisine olumlu etkilemiştir. Bununla beraber, Oyunların olumlu etkisi, taşeron firmaların Ankara ve İstanbul merkezli olması nedeniyle sınırlı kalmıştır. Demir (2015) Trabzon’un ev sahipliğinde düzenlenen 11. Avrupa Gençlik Olimpik Oyunlarının lokal etkilerini araştırmıştır. Ankete dayalı çalışma, Oyunların olumlu ekonomik etkilerinin olduğu sonucuna ulaşmıştır. Öncü (2020), 1971 yılında İzmir’de düzenlenen VI. Akdeniz Oyunlarının bölge ekonomisi üzerine etkilerini araştırmıştır. Çalışma, hem bölgesel hem de ulusal düzeyde Oyunların olumlu bir ekonomik katkısı olduğuna vurgu yapmıştır. Silik (2017), İstanbul ve Bursa ilinde oynanan futbol müsabakaları için gelen seyircilere anket uygulayarak ekonomik, sosyal ve kültürel etkileri analiz etmiştir. Çalışmanın bulguları, olumlu etkilerin olduğunu teyid etmiştir. Kılıç, Yılmaz ve Şahin (2009), beden eğitimi öğretmenlerinin Olimpiyat Oyunlarına karşı ilgilerini ölçmüşlerdir. Bu durum için ankete katılan 240 kişinin verdiği cevaplardan elde edilen verilere göre Olimpiyatların en fazla turizm ve ekonomiye katkı sağladığını tespit etmişlerdir. Eryılmaz ve Cengiz (2012), 2007 yılı Ağustos ayında İstanbul’da düzenlenen Formula 1 yarışlarının ekonomik etkilerini araştırmıştır. Çalışma, organizasyonun İstanbul ekonomisine önemli katkılarının olduğunu tespit etmiştir.

Uluslararası spor etkinliklerinin ulusal ve bölgesel ekonomik etkilerini analiz eden çok sayıda çalışma yapılmıştır. Bob ve Swart (2009), 2010 Dünya Kupasının ev sahibi ülke ekonomisi üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu bulmuşlardır. 2000 Sidney Olimpiyatlarının Avustralya ekonomisine etkisini inceleyen Madden ve Crowe (1998) olumlu etkilere vurgu yapmıştır. Kim, Gürsoy ve Lee (2006), 2002 Dünya Kupasının Güney Kore ekonomisi üzerindeki etkilerini anket yaparak araştırmışlardır. MANOVA ve ANOVA testi sonuçlarına göre 2022 FIFA Dünya Kupası Güney Kore’ye ekonomik büyümesini pozitif yönde etkilemiştir. Akkaya (2008), 2006 yılında Almanya’da düzenlenen FIFA Dünya Kupasının Almanya ekonomisine katkısı ile ilgili yapmış olduğu çalışmada turnuvanın 10 milyar avroluk katma değer yarattığını, Almanya’ya ise 5.5 milyar avroluk bir kazanç sağladığını tespit etmiştir. Kasimati ve Dawson (2009), genel denge analizi modelini kullanarak 2004 Atina Olimpiyat Oyunlarının Yunanistan ekonomisi üzerindeki etkilerini araştırmışlardır. Çalışma, Atina’da düzenlenen 2004 Olimpiyat Oyunlarının Yunanistan ekonomisi üzerindeki pozitif etkisine vurgu yapmıştır. Benzer şekilde 2011 yılında Shenzhen Çin’de yapılan Dünya Yaz Üniversite Oyunlarındaki başarı ile eğitim ve demo ekonomik faktörler arasındaki ilişkiyi tek yönlü ANOVA testi ile araştıran Feizabadi, Goodarzi & Azari (2013), oyunlardaki başarı ile eğitim ve demo ekonomik faktörler arasında anlamlı bir ilişki tespit etmişlerdir. Yine on beş ülkeli bir panel veri analizine dayalı olarak Tien, Lo & Lin (2011), Olimpiyat Oyunları sayesinde ev sahibi ülkelerin gelirlerini artırdığını bulmuşlardır. Fourie & Santana Gellego (2011), mega spor organizasyonlarında ev sahibi ülkeleri ziyaret eden turistlerin ekonomik etkisini araştırmışlar ve müsbet sonuçlara ulaşmışlardır. Pranic, Petric & Cetinic (2012), 2009 yılında Hırvatistan’da yapılan Dünya Erkekler Hentbol Şampiyonasının Hırvatistan ekonomisi üzerindeki etkilerini araştırmıştır. Araştırma 92 katılımcının anket verileri Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis testlerine tabi tutulmuş ve a ev sahibi ülkeye pozitif etkilerinin olduğu bulgusu elde edilmiştir. Nitel bir analize dayanarak Khodr (2012), 2006 yılında Katar’da düzenlenen 15. Asya Oyunlarının ülke ekonomisine etkisini araştırmış ve Oyunların Katar ekonomisine katkı sağladığı sonucuna varmışlardır. Elahi, Gholampour ve Askarian (2021), mega spor etkinliklerinin ev sahibi ülkeler üzerindeki ekonomik etkilerini önceki çalışmalardan toplanan ve derlenen bilgiler ışığında incelemişler; mega spor etkinliklerinin olumlu ve olumsuz sonuçlarının olduğunu ve net etkinin fayda maliyet analizi sonrası ortaya çıkacağını belirtmişlerdir. Düzen, Kargün ve Çelik (2022), mega spor etkinliklerinin ev sahibi ülkelere etkilerini araştırmışlardır. Çalışma, nitel bir araştırma yöntemi kullanarak mega spor organizasyonlarının ev sahibi kent ve ülkelere sosyo-ekonomik, tanıtım, tesisleşme gibi olumlu etkilerinin olduğunu ortaya koymuşlardır. Pranata vd. (2023), spor organizasyonunun ekonomik büyüme üzerindeki etkisini betimsel nitel yaklaşım yöntemi kullanarak araştırmışlar, Endonezya’ya bağlı bir ada olan Flores’te yapılan Tour de Flores bisiklet organizasyonunun bölge ekonomisini olumlu etkilediğini bulmuşlardır. Dorn vd. (2025), EURO 2024’ü izlemek için Almanya’yı ziyaret eden turistlerin yerel tüketime etkisini kredi kartı ödeme verileri kullanarak araştırmışlardır. Çalışma, turist harcamalarının önemli ölçüde işyerlerinin gelirini arttırdığı ve tüketim harcamalarını tetiklediği sonucuna varmıştır.

Bu çalışmalar, farklı spor organizasyonlarının daha ziyade lokal, ulusal ve küresel ekonomik etkileri üzerine odaklıdır. Bizim bildiğimize göre, Dünya Göçebe Oyunlarının ekonomik etkileri üzerine literatürde az sayıda çalışma bulunmaktadır. Bunlardan ilki, Maksüdünov (2020)’a aittir. Çalışma, Dünya Göçebe Oyunlarının Kırgızistan ekonomisine etkilerini analiz etmiştir. Anket yöntemini kullanan çalışma, Organizasyonun, ekonominin büyümesine, turizmin canlanmasına, altyapı yatırımlarının artmasına, kültürel ve sosyal etkileşime katkı sağladığı sonucuna ulaşmıştır. Diğer bir çalışma (Maksüdünov and Dyikanov, 2022), Kırgızistan’da düzenlenen üç Dünya Göçebe Oyununun (2014, 2016 ve 2018) ülkenin turizmine katkısını incelemiş; Oyunların Kırgızistanın turizm potansiyelinin artmasında önemli bir role sahip olduğunu göstermiştir. Bir başka çalışmada Turdumambetov (2019), 2016 Kırgızistan Dünya Göçebe Oyunlarından yola çıkarak turizm ve spor arasındaki ilişkiyi

araştırmıştır. Bulgular, Oyunların Kırgızistanın bir turizm markası haline gelmesindeki başarısını onaylamıştır. Bununla beraber, Dünya Göçebe Oyunlarının Türkiye ekonomisine etkileri hiç çalışılmamıştır. Ayrıca bu organizasyonun sektörel etkileri ve perakende sektörü üzerindeki etkileri çalışılmayan bir diğer husustur. Çalışma, bu özgün katkılarıyla literatürdeki önemli bir boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır.

### 3. YÖNTEM VE BULGULAR

Çalışma, İznik'te perakende sektöründe faaliyet gösteren iş yeri temsilcilerine uygulanan ankete dayanmaktadır. 171 işyeri sahibinin/yetkilisinin katıldığı anket SPSS programı ile analiz edilmiştir. Perakende sektörünün farklı temsilcilerinin verdikleri cevapların anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği ANOVA yöntemi ile test edilmiştir. Literatürde varyans analizi ya da F testi olarak bilinen ANOVA, en az üç veya daha fazla bağımsız grup ortalamaları arasında anlamlı farklılık olup olmadığını test eder (Ervural 2020; Gürbüz ve Şahin, 2015).

17 sorudan oluşan anket, IV. Dünya Göçebe Oyunları esnasında perakende sektöründe faaliyet gösteren iş yeri sahiplerinin/yetkililerinin tamamına uygulanmıştır. 20-21 Nisan 2025 tarihlerinde yapılan ankete 171 iş yeri sahibi/yetkilisi katılmıştır. Ankete katılan perakende sektörü temsilcileri altı başlıkta gruplandırılmıştır. Yeme grubu, lokanta ve çiğ köfte işletmecilerinden oluşmaktadır. İçme, pasta ve dondurma başlığı altında kafe, pastane, dondurmacı ve çay ocağı işletmecileri yer almaktadır. Gıda ve meyve grubu bakkal, market, zeytinci, peynirci, fırın, helvacı ve kuruyemiş ve manav işletmecilerini kapsamaktadır. Berber ve kuaför grubu, berber ve kuaför işletmecilerini; ulaşım ve barınma grubu ise taksi, dolmuş ve otel işletmecilerini içermektedir. Diğer grubunda ise eczane, giyim, kuyumcu, iletişim (telefoncu) ve hediyeelik eşya satan işletmeler bulunmaktadır. Söz konusu ankete katılanların demografik özellikleri Tablo 1'de gösterilmiştir.

**Tablo 1:** Araştırmaya Katılan İşletme Sahiplerinin / Yetkililerinin Demografik Özellikleri

| S.N. | Değişkenler                   | Gruplar               | N   | %    |
|------|-------------------------------|-----------------------|-----|------|
| 1    | Cinsiyet                      | Kadın                 | 41  | 24   |
|      |                               | Erkek                 | 130 | 76   |
| 2    | Yaş                           | 15-20                 | -   | -    |
|      |                               | 21-30                 | 20  | 11.7 |
|      |                               | 31-40                 | 57  | 33.3 |
|      |                               | 41-50                 | 57  | 33.3 |
|      |                               | 51-60                 | 22  | 12.9 |
|      |                               | 61 +                  | 15  | 8.8  |
| 3    | Eğitim Durumu                 | Okur-Yazar            | 2   | 1.2  |
|      |                               | İlkokul               | 32  | 18.7 |
|      |                               | Lise                  | 93  | 54.4 |
|      |                               | Ön Lisans             | 9   | 5.3  |
|      |                               | Lisans                | 35  | 20.5 |
|      |                               | Yüksek Lisans +       | -   | -    |
| 4    | Ortalama Aylık Gelir (bin TL) | 100.000 altı          | 122 | 71.3 |
|      |                               | 100.000 – 300.000     | 37  | 21.6 |
|      |                               | 300.000 – 500.000     | 10  | 5.8  |
|      |                               | 500.000 – 1.000.000   | 2   | 1.2  |
|      |                               | 1.000.000 – 5.000.000 | -   | -    |
|      |                               | 5.000.000 üzeri       | -   | -    |
| 5    | Firma İstihdam Sayısı         | 1-2                   | 87  | 50.9 |
|      |                               | 3-4                   | 45  | 26.3 |
|      |                               | 5-6                   | 19  | 11.1 |
|      |                               | 7-8                   | 7   | 4.1  |
|      |                               | 9-10                  | 3   | 1.8  |
|      |                               | 11 +                  | 10  | 5.8  |
| 6    | İş Kolları                    | Yeme                  | 40  | 23.4 |
|      |                               | İçme/Pasta/Dondurma   | 30  | 17.5 |
|      |                               | Gıda/Meyve            | 35  | 20.4 |
|      |                               | Berber/Kuaför         | 14  | 8.1  |
|      |                               | Ulaşım/Barınma        | 20  | 11.7 |
|      |                               | Diğer                 | 32  | 18.9 |

Ankete katılanların %24'ü kadınlardan %76'sı ise erkeklerden oluşmaktadır. Ankete katılanların %11,7'si 21-30, %33,3'ü 31-40 ve 41-50, %12,9 ise 51-60 yaş aralığındadır. Katılımcıların %8,8'i ise 61 yaşından büyüktür. 15-20 yaş aralığında hiçbir katılımcı yer almamıştır. Katılımcıların %1,2'si okur-yazar, %18,7'si ilköğretim mezunu, %54,4'ü lise mezunu, %5,3'ü ön lisans mezunu ve %20,5'i lisans mezunudur. Yüksek lisans ve üzeri eğitim durumuna sahip katılımcı bulunmamaktadır. Ankete katılan işletme sahipleri/yetkililerinin %71,3'ü 100.000 TL ve altı, %21,6'sı 100.000-300.000 TL, %5,8'i 300.000-500.000 TL ve %1,2'si ise 500.000-1.000.000 TL arası gelire sahiptir. 1.000.000 TL üzerinde gelire sahip olan katılımcı bulunmamaktadır.

İşletmelerinde katılımcıların % 50,9'u 1-2, % 26,3'ü 3-4, % 11,1'i 5-6, % 4,1'i 7-8, % 1,8'i 9-10 arasında ve % 5,8'i ise 11 kişi çalıştırmaktadır. Ankete % 23,4 ile yeme başlığı altında bulunan iş yerlerinden katılım olmuştur. Bunu % 20,4 ile gıda/meyve başlığı altında bulunan iş yerleri takip etmiştir. En az katılım ise % 8,1 ile berber ve kuaförlerdir.

Ankete katılanların vermiş oldukları cevaplar SPSS programında ANOVA testine tabi tutulmuş ve sektör temsilcilerinin algıları arasında anlamlı farklılıkların olup olmadığı incelenmiştir.

**Tablo 2.** Ankete Katılanların “IV. Dünya Göçebe Oyunları Esnasında Ekstra Personel/İşçi Aldınız mı?” Sorusuna Verdikleri Cevaplar ile İlgili ANOVA Testi Sonuçları

| Sektör                             | N              | Ort.   | Std. Sapma         | Std. Hata |      |
|------------------------------------|----------------|--------|--------------------|-----------|------|
| Yeme                               | 40             | 1,8500 | ,36162             | ,05718    |      |
| İçme/Pasta/Dondurma                | 30             | 1,9000 | ,30513             | ,05571    |      |
| Gıda/Meyve                         | 35             | 1,9714 | ,16903             | ,02857    |      |
| Berber/Kuaför                      | 14             | 2,0000 | ,00000             | ,00000    |      |
| Ulaştırma/Barınma                  | 20             | 1,7000 | ,47016             | ,10513    |      |
| Diğer                              | 32             | 2,0000 | ,00000             | ,00000    |      |
| Total                              | 171            | 1,9064 | ,29208             | ,02234    |      |
| Tek Faktörlü ANOVA Testi Sonuçları |                |        |                    |           |      |
|                                    | Kareler Tolamı | s.d.   | Kareler Ortalaması | F         | P    |
| Grupl. Arası                       | 1,531          | 5      | ,306               | 3,896     | ,002 |
| Grup İçi                           | 12,971         | 165    | ,079               |           |      |
| Toplam                             | 14,503         | 170    |                    |           |      |

H<sub>0</sub> ve H<sub>1</sub> hipotezleri ANOVA testi için şu şekilde formüle edilmiştir:

H<sub>0</sub>: “IV. Dünya Göçebe Oyunları ile birlikte ekstra personel/işçi aldınız mı?” sorusuna verilen cevap sektörlerle göre anlamlı bir farklılık göstermez.

H<sub>1</sub>: “IV. Dünya Göçebe Oyunları ile birlikte ekstra personel/işçi aldınız mı” sorusuna verilen cevap sektörlerle göre anlamlı bir farklılık gösterir.

Tablo 2'nin sonuçlarına göre, anlamlılık oranı (p) 0,05'ten küçüktür. Bu durumda iş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları ile birlikte ekstra personel/işçi aldınız mı?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık gösterir (F<sub>165</sub>=3,896, p<.05). Hal böyle iken H<sub>1</sub> hipotezi kabul edilir.

Farklılığın kaynağının hangi iki grup arasında olduğunu tespit edebilmek için Games Howell testi yapılmıştır. Games Howell testi varyansların eşit dağılmadığı durumlarda yapılır (Gürbüz ve Şahin, 2015). ANOVA testi sonuçlarına göre işyerlerinin algıları arasında anlamlı bir farklılık çıkmasına rağmen Games-Howell testi ile hangi iş yerleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilememiştir.

**Tablo 3.** Ankete Katılanların “IV. Dünya Göçebe Oyunları Esnasında Sipariş/Satış Artışı Oldu Mu?” Sorusuna Verdikleri Cevaplar ile İlgili ANOVA Testi Sonuçları

| Sektör                            | N              | Ort.   | Std. Sapma         | Std. Hata |      |
|-----------------------------------|----------------|--------|--------------------|-----------|------|
| Yeme                              | 40             | 1,2500 | ,43853             | ,06934    |      |
| İçme/Pasta/Dondurma               | 30             | 1,4667 | ,50742             | ,09264    |      |
| Gıda/Meyve                        | 35             | 1,4000 | ,49705             | ,08402    |      |
| Berber/Kuaför                     | 14             | 1,5714 | ,51355             | ,13725    |      |
| Ulaştırma/Barınma                 | 20             | 1,1500 | ,36635             | ,08192    |      |
| Diğer                             | 32             | 1,4063 | ,49899             | ,08821    |      |
| Total                             | 171            | 1,3626 | ,48215             | ,03687    |      |
| Tek Fktörlü ANOVA Testi Sonuçları |                |        |                    |           |      |
|                                   | Kareler Tolamı | s.d.   | Kareler Ortalaması | F         | P    |
| Grupl. Arası                      | 2,456          | 5      | ,491               | 2,187     | ,058 |
| Grup İçi                          | 37,064         | 165    | ,225               |           |      |
| Toplam                            | 14,503         | 170    |                    |           |      |

H<sub>0</sub> ve H<sub>1</sub> hipotezleri ANOVA testi şu şekilde formüle edilmiştir:

H<sub>0</sub>: “IV. Dünya Göçebe Oyunları ile siparişleriniz/satışlarınız arttı mı?” sorusuna verilen cevaplar sektörlerle göre anlamlı bir farklılık göstermez.

H<sub>1</sub>: “IV. Dünya Göçebe Oyunları ile birlikte siparişleriniz/satışlarınız arttı mı?” sorusuna verilen cevaplar sektörlerle göre anlamlı bir farklılık gösterir.

Tablo 3'ün sonuçlarına göre, anlamlılık oranı (p) 0,05'ten büyüktür. Bu durumda iş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları ile

birlikte siparişleriniz/satışlarınız arttı mı?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık göstermez ( $F_{165}=2,187$ ,  $p>.05$ ). Yani  $H_0$  hipotezi kabul edilir.

**Tablo 4.** Ankete Katılanların “IV. Dünya Göçebe Oyunları Zamanında Müşteri Sayısı Artışı Oldu mu?” Sorusuna Verdikleri Cevaplar ile İlgili ANOVA Testi Sonuçları

| Sektör                            | N              | Ort.   | Std. Sapma         | Std. Hata |      |
|-----------------------------------|----------------|--------|--------------------|-----------|------|
| Yeme                              | 40             | 1,2500 | ,43853             | ,06934    |      |
| İçme/Pasta/Dondurma               | 30             | 1,4667 | ,50742             | ,09264    |      |
| Gıda/Meyve                        | 35             | 1,4000 | ,49705             | ,08402    |      |
| Berber/Kuaför                     | 14             | 1,5714 | ,51355             | ,13725    |      |
| Ulaştırma/Barınma                 | 20             | 1,1500 | ,36635             | ,08192    |      |
| Diğer                             | 32             | 1,4063 | ,49899             | ,08821    |      |
| Total                             | 171            | 1,3626 | ,48215             | ,03687    |      |
| Tek Fktörlü ANOVA Testi Sonuçları |                |        |                    |           |      |
|                                   | Kareler Tolamı | s.d.   | Kareler Ortalaması | F         | P    |
| Grupl. Arası                      | 2,456          | 5      | ,491               | 2,187     | ,058 |
| Grup İçi                          | 37,064         | 165    | ,225               |           |      |
| Toplam                            | 39,520         | 170    |                    |           |      |

$H_0$  ve  $H_1$  hipotezleri ANOVA testi için aşağıdaki şekilde gösterildiği gibi formüle edilmiştir.

$H_0$ : İş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları ile birlikte müşteri sayınız arttı mı?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık göstermez.

$H_1$ : İş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları ile birlikte müşteri sayınız arttı mı?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık gösterir.

Tablo 4’ün sonuçlarına göre, anlamlılık oranı (p) 0,05’ten büyüktür. Bu durumda iş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları ile birlikte siparişleriniz/satışlarınız arttı mı?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık göstermez ( $F_{165}=2,187$ ,  $p>.05$ ).  $H_0$  hipotezi kabul edilir.

**Tablo 5.** Ankete Katılanların “IV. Dünya Göçebe Oyunları Esnasında Kazanç Artışı Oldu mu?” Sorusuna Verdikleri Cevaplar ile İlgili ANOVA Testi Sonuçları

| Sektör                            | N              | Ort.   | Std. Sapma         | Std. Hata |      |
|-----------------------------------|----------------|--------|--------------------|-----------|------|
| Yeme                              | 40             | 1,2500 | ,43853             | ,06934    |      |
| İçme/Pasta/Dondurma               | 30             | 1,4667 | ,50742             | ,09264    |      |
| Gıda/Meyve                        | 35             | 1,4000 | ,49705             | ,08402    |      |
| Berber/Kuaför                     | 14             | 1,5714 | ,51355             | ,13725    |      |
| Ulaştırma/Barınma                 | 20             | 1,1500 | ,36635             | ,08192    |      |
| Diğer                             | 32             | 1,4063 | ,49899             | ,08821    |      |
| Total                             | 171            | 1,3626 | ,48215             | ,03687    |      |
| Tek Fktörlü ANOVA Testi Sonuçları |                |        |                    |           |      |
|                                   | Kareler Tolamı | s.d.   | Kareler Ortalaması | F         | P    |
| Grupl. Arası                      | 2,456          | 5      | ,491               | 2,187     | ,058 |
| Grup İçi                          | 37,064         | 165    | ,225               |           |      |
| Toplam                            | 39,520         | 170    |                    |           |      |

$H_0$  ve  $H_1$  hipotezleri ANOVA testi için aşağıdaki gibi formüle edilmiştir:

$H_0$ : İş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları ile birlikte kazancınız arttı mı?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık göstermez.

$H_1$ : İş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları ile birlikte kazancınız arttı mı?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık gösterir.

Tablo 5’in sonuçlarına göre, anlamlılık oranı (p) 0,05’ten büyüktür. İş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları ile birlikte kazancınız arttı mı?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık göstermez ( $F_{165}=2,187$ ,  $p>.05$ ).  $H_0$  hipotezi kabul edilir.

**Tablo 6.** Ankete Katılanların “IV. Dünya Göçebe Oyunları Tanıtıma Katkı Sağladı mı?” Sorusuna Verdikleri Cevaplar ile İlgili ANOVA Testi Sonuçları

| Sektör                            | N              | Ort.   | Std. Sapma         | Std. Hata |      |
|-----------------------------------|----------------|--------|--------------------|-----------|------|
| Yeme                              | 40             | 1,0750 | ,26675             | ,04218    |      |
| İçme/Pasta/Dondurma               | 30             | 1,0000 | ,00000             | ,00000    |      |
| Gıda/Meyve                        | 35             | 1,1143 | ,32280             | ,05456    |      |
| Berber/Kuaför                     | 14             | 1,1429 | ,36314             | ,09705    |      |
| Ulaştırma/Barınma                 | 20             | 1,0000 | ,00000             | ,00000    |      |
| Diğer                             | 32             | 1,0625 | ,24593             | ,04348    |      |
| Total                             | 171            | 1,0643 | ,24606             | ,01882    |      |
| Tek Fktörlü ANOVA Testi Sonuçları |                |        |                    |           |      |
|                                   | Kareler Tolamı | s.d.   | Kareler Ortalaması | F         | P    |
| Grupl. Arası                      | ,385           | 5      | ,077               | 1,283     | ,274 |
| Grup İçi                          | 9,907          | 165    | ,060               |           |      |
| Toplam                            | 10,292         | 170    |                    |           |      |

$H_0$  ve  $H_1$  hipotezleri ANOVA testi için şöyledir:

$H_0$ : İş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunlarının İznik/ Bursa’nın tanıtımına katkısı oldu mu?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık göstermez.

$H_1$ : İş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunlarının İznik/ Bursa’nın tanıtımına katkısı oldu mu?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık gösterir.

Tablo 6’nın sonuçlarına göre, anlamlılık oranı (p) 0,05’ten büyüktür. Yani iş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları ile birlikte kazancınız arttı mı?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık göstermez ( $F_{165}=1,283$ ,  $p>.05$ ). Bu durumda  $H_0$  hipotezi kabul edilir

**Tablo 7.** Ankete Katılanların “IV. Dünya Göçebe Oyunları Altyapıya Katkı Sağladı mı?” Sorusuna Verdikleri Cevaplar ile İlgili ANOVA Testi Sonuçları

| Sektör                            | N              | Ort.   | Std. Sapma         | Std. Hata |      |
|-----------------------------------|----------------|--------|--------------------|-----------|------|
| Yeme                              | 40             | 1,1500 | ,36162             | ,05718    |      |
| İçme/Pasta/Dondurma               | 30             | 1,1000 | ,30513             | ,05571    |      |
| Gıda/Meyve                        | 35             | 1,2000 | ,40584             | ,06860    |      |
| Berber/Kuaför                     | 14             | 1,2143 | ,42582             | ,11380    |      |
| Ulaştırma/Barınma                 | 20             | 1,2000 | ,41039             | ,09177    |      |
| Diğer                             | 32             | 1,1563 | ,36890             | ,06521    |      |
| Total                             | 171            | 1,1637 | ,37113             | ,02838    |      |
| Tek Fktörlü ANOVA Testi Sonuçları |                |        |                    |           |      |
|                                   | Kareler Tolamı | s.d.   | Kareler Ortalaması | F         | P    |
| Grupl. Arası                      | ,239           | 5      | ,048               | ,341      | ,888 |
| Grup İçi                          | 23,176         | 165    | ,140               |           |      |
| Toplam                            | 23,415         | 170    |                    |           |      |

$H_0$  ve  $H_1$  hipotezleri ANOVA testi için aşağıdaki gibi formüle edilmiştir:

$H_0$ : İş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları İznik/Bursa’nın alt yapısına (yol, kanalizasyon vb.) katkısı oldu mu?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık göstermez.

$H_1$ : İş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları İznik/Bursa’nın alt yapısına (yol, kanalizasyon vb.) katkısı oldu mu?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık gösterir.

Tablo 7’nin sonuçlarına göre, anlamlılık oranı (p) 0,05’ten büyüktür. Bu durumda iş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları İznik/Bursa’nın alt yapısına (yol, kanalizasyon vb.) katkısı oldu mu?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık göstermez ( $F_{165}=,341$ ,  $p>.05$ ). Bu yüzden  $H_0$  hipotezi kabul edilir.

**Tablo 8.** Ankete Katılanların “IV. Dünya Göçebe Oyunları İlçenin Ekonomik Gelişimine Katkı Sağladı mı?” Sorusuna Verdikleri Cevaplar ile İlgili ANOVA Testi Sonuçları

| Sektör                            | N              | Ort.   | Std. Sapma         | Std. Hata |      |
|-----------------------------------|----------------|--------|--------------------|-----------|------|
| Yeme                              | 40             | 1,1500 | ,36162             | ,05718    |      |
| İçme/Pasta/Dondurma               | 30             | 1,0667 | ,25371             | ,04632    |      |
| Gıda/Meyve                        | 35             | 1,2286 | ,42604             | ,07201    |      |
| Berber/Kuaför                     | 14             | 1,1429 | ,36314             | ,09705    |      |
| Ulaştırma/Barınma                 | 20             | 1,1500 | ,36635             | ,08192    |      |
| Diğer                             | 32             | 1,1563 | ,36890             | ,06521    |      |
| Total                             | 171            | 1,1520 | ,36012             | ,02754    |      |
| Tek Fktörlü ANOVA Testi Sonuçları |                |        |                    |           |      |
|                                   | Kareler Tolamı | s.d.   | Kareler Ortalaması | F         | P    |
| Grupl. Arası                      | ,426           | 5      | ,085               | ,650      | ,662 |
| Grup İçi                          | 21,621         | 165    | ,131               |           |      |
| Toplam                            | 22,047         | 170    |                    |           |      |

$H_0$  ve  $H_1$  hipotezleri ANOVA testi için şöyledir:

$H_0$ : İş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları (2022) İznik’in/Bursa’nın gelişimine katkısı oldu mu?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık göstermez.

$H_1$ : İş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları (2022 İznik’in/Bursa’nın gelişimine katkısı oldu mu?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık gösterir.

Tablo 8’in sonuçlarına göre, anlamlılık oranı (p) 0,05’ten büyüktür. Bu durumda iş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları (2022) İznik/Bursa’nın gelişimine katkısı oldu mu?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık göstermez ( $F_{165}=,650$ ,  $p>.05$ ). Hal böyle iken  $H_0$  hipotezi kabul edilir.

**Tablo 9.** Ankete Katılanların “IV. Dünya Göçebe Oyunlarının Farklı Kültürlerin Tanınmasına Katkısı Oldu mu?” Sorusuna Verdikleri Cevaplar ile İlgili ANOVA Testi Sonuçları

| Sektör                            | N              | Ort.   | Std. Sapma         | Std. Hata |      |
|-----------------------------------|----------------|--------|--------------------|-----------|------|
| Yeme                              | 40             | 1,1000 | ,30382             | ,04804    |      |
| İçme/Pasta/Dondurma               | 30             | 1,1000 | ,30513             | ,05571    |      |
| Gıda/Meyve                        | 35             | 1,3429 | ,48159             | ,08140    |      |
| Berber/Kuaför                     | 14             | 1,2143 | ,42582             | ,11380    |      |
| Ulaştırma/Barınma                 | 20             | 1,0000 | ,00000             | ,00000    |      |
| Diğer                             | 32             | 1,2813 | ,45680             | ,08075    |      |
| Total                             | 171            | 1,1813 | ,38639             | ,02955    |      |
| Tek Fktörlü ANOVA Testi Sonuçları |                |        |                    |           |      |
|                                   | Kareler Tolamı | s.d.   | Kareler Ortalaması | F         | P    |
| Grupl. Arası                      | 2,369          | 5      | ,474               | 3,397     | ,006 |
| Grup İçi                          | 23,012         | 165    | ,139               |           |      |
| Toplam                            | 25,380         | 170    |                    |           |      |

$H_0$  ve  $H_1$  hipotezleri ANOVA testi için aşağıdaki gibidir:

$H_0$ : İş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları İznik/Bursa’da yaşayanların farklı kültürleri tanımalarına katkısı oldu mu?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık göstermez.

$H_1$ : İş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları İznik/Bursa’da yaşayanların farklı kültürleri tanımalarına katkısı oldu mu?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık gösterir.

Tablo 9’un sonuçlarına göre, anlamlılık oranı (p) 0,05’ten küçüktür. Bu durumda iş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları (2022) İznik/Bursa’da yaşayanların farklı kültürleri tanımalarına katkısı oldu mu?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık gösterir ( $F_{165}=3,397$ ,  $p<.05$ ). Hal böyle iken  $H_1$  hipotezi kabul edilir.

Farklılığın kaynağının hangi iki grup arasında olduğunu tespit edebilmek için Games Howell testi yapılmıştır. Yeme (ort.=1.1000; std. sapma=,30382), içme/pasta/dondurma (otr.=1.1000; std. sapma=,30513), berber/kuaför (ort.=1,2143; std. sapma=,42582) ve ulaştırma/barınma (ort=10000, std. sapma=,00000) ana iş yerlerinin sahipleri/yetkililerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları (2022) İznik/Bursa’da yaşayanların farklı kültürleri tanımalarına katkısı oldu mu?” sorusuna verdikleri cevaplar arasında anlamlı farklılık gözlemlenmemiştir. Ancak gıda/meyve (ort.= 1,3429; std. sapma=,48159) ve ulaştırma/barınma (ort=1000, std. sapma=,00000) ana iş yerleri ile diğer (ort.=1,2813; std. sapma=,45680) ve ulaştırma/barınma (ort=10000, std. sapma=,00000) ana iş yerleri sahipleri/yetkililerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları (2022) İznik/Bursa’da yaşayanların farklı kültürleri tanımalarına katkısı oldu mu?” sorusuna verdikleri cevaplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir

**Tablo 10.** Ankete Katılanların “IV. Dünya Göçebe Oyunlarının Geleneksel Türk Sporlarının Tanıtımına Katkısı Oldu mu?” Sorusuna Verdikleri Cevaplar ile İlgili ANOVA Testi Sonuçları

| Sektör                            | N              | Ort.   | Std. Sapma         | Std. Hata |      |
|-----------------------------------|----------------|--------|--------------------|-----------|------|
| Yeme                              | 40             | 1,1750 | ,38481             | ,06084    |      |
| İçme/Pasta/Dondurma               | 30             | 1,1333 | ,34575             | ,06312    |      |
| Gıda/Meyve                        | 35             | 1,3429 | ,48159             | ,08140    |      |
| Berber/Kuaför                     | 14             | 1,2143 | ,42582             | ,11380    |      |
| Ulaştırma/Barınma                 | 20             | 1,0000 | ,00000             | ,00000    |      |
| Diğer                             | 32             | 1,2500 | ,43994             | ,07777    |      |
| Total                             | 171            | 1,1988 | ,40029             | ,03061    |      |
| Tek Fktörlü ANOVA Testi Sonuçları |                |        |                    |           |      |
|                                   | Kareler Tolamı | s.d.   | Kareler Ortalaması | F         | P    |
| Grupl. Arası                      | 1,755          | 5      | ,351               | 2,273     | ,050 |
| Grup İçi                          | 25,485         | 165    | ,154               |           |      |
| Toplam                            | 27,240         | 170    |                    |           |      |

$H_0$  ve  $H_1$  hipotezleri ANOVA testi için aşağıdaki gibidir:

$H_0$ : İş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunlarının geleneksel Türk sporlarının tanıtımına faydası oldu mu?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık göstermez.

$H_1$ : İş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunlarının geleneksel Türk sporlarının tanıtımına faydası oldu mu?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık gösterir.

Tablo 10’un sonuçlarına göre, anlamlılık oranı (p) 0,05’dir. İş yerlerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunlarının geleneksel Türk sporlarının tanıtımına faydası oldu mu?” sorusuna verdikleri cevaplar anlamlı bir farklılık gösterir ( $F_{165}=2,273$ ,  $p=.05$ ). Bu durumda  $H_1$  hipotezi kabul edilir.

Farklılığın kaynağının hangi iki grup arasında olduğunu tespit edebilmek için Games Howell testi yapılmıştır. Games Howell testi varyansların eşit dağılmadığı durumlarda yapılır. Tablo... sonuçlarına göre yeme (ort.=1.1750; std. sapma=,38481), içme/pasta/dondurma (otr.=1.1333; std. sapma=,34575), berber/kuaför (ort.=1,2143; std. sapma=,42582) ve ulaştırma/barınma (ort=10000, std. sapma=,00000) ana iş yerlerinin sahipleri/yetkililerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları İznik/Bursa’da yaşayanların farklı kültürleri tanımlarına katkısı oldu mu?” sorusuna verdikleri cevaplar arasında anlamlı farklılık gözlemlenmemiştir. Ancak gıda/meyve (ort.= 1,3429; std. sapma=,48159) ve ulaştırma/barınma (ort=10000, std. sapma=,00000) ana iş yerleri ile diğer (ort.=1,2500; std. sapma=,43994) ve ulaştırma/barınma (ort=10000, std. sapma=,00000) iş yeri sahipleri/yetkililerinin “IV. Dünya Göçebe Oyunları İznik/Bursa’da yaşayanların farklı kültürleri tanımlarına katkısı oldu mu?” sorusuna verdikleri cevaplar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

#### 4. TARTIŞMA

Çalışmanın, IV. Dünya Göçebe Oyunlarının Türkiye üzerindeki ekonomik, sosyal ve kültürel etkileri ile ilgili olumlu bulguları, literatürdeki çalışmaların spor organizasyonlarının ev sahibi ülke üzerindeki olumlu bulguları ile uyumludur (Akkaya, 2008; Ersungur ve Akıncı, 2013; Feizabadi, Goodarzi ve Azari, 2013; Kasimati ve Dawson 2009; Pranata vd., 2023; Silik, 2017; Tien, Lo ve Lin, 2011). Çalışma, diğer çalışmalardan farklı bir spor etkinliğini incelemiş olsa da, literatürü teyit eden benzer bulgulara ulaşmıştır (Bob ve Swart, 2009; Can ve Değirmen, 2017; Eryılmaz ve Cengiz, 2012; Kargün ve Çelik, 2022; Kılıç, Yılmaz ve Şahin, 2009; Kim, Gürsoy ve Lee, 2006; Öncü, 2020).

Diğer taraftan bu çalışmalar, farklı türde spor organizasyonlarının etkileri ilgilidir. Bizim bildiğimize göre, Dünya Göçebe Oyunlarının ekonomik, sosyal ve kültürel etkileri üzerine literatürde çok az sayıda çalışma yapılmıştır (Maksüdünov, 2020; Maksüdünov ve Dyikanov 2022; Pelkmans, 2022; Sherenanova, 2021; Turdumambetov, 2019). Bu çalışmalar, Dünya Göçebe Oyunlarının Kırgızistanın ekonomik, sosyal ve kültürel göstergeleri üzerine etkilerini analiz etmiştir. Bu çalışmalarda, Oyunların söz konusu göstergelere olumlu etkilerinin olduğu ve gelecekte daha büyük potansiyel etkilerinin olacağı vurgulanmıştır. Bu bulgular, bu çalışmanın bulguları ile örtüşmektedir. Ancak bizim çalışmamız, Oyunların perakende sektörü üzerindeki etkileri itibarıyla söz konusu çalışmalardan farklılaşmaktadır.

#### 5. SONUÇ

Uluslararası spor organizasyonları, ev sahibi ülke için ekonomik, sosyal, kültürel çok sayıda önemli kazanım sağlar. Bu yüzden uluslararası etkinliklere ev sahibi olmak için ülkeler birbirleri ile yoğun bir rekabete girerler. Dünya Göçebe Oyunları her ne kadar mega organizasyonlar gibi uzun süreli, geniş kapsamlı büyük katılımlı olmasa da ev sahibi ülke için özellikle düzenlendiği şehir ekonomisinin gelişimine önemli katkılar sunar. Bu tür organizasyonlar için alt yapı, spor tesisleri, peyzaj düzenlemesi, ziyaretçilerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik yapılan merkezi hükümet ve/veya yerel yönetim harcamaları artar.

Yoğun ziyaretçi akını özellikle perakende sektöründe faaliyet gösteren yerel işletmeler için önemli bir gelir kaynağı teşkil eder. Hatta orta ve uzun vadede ülkenin tanınırlığına ve turizm potansiyelinin gelişimine yardımcı olur.

Türkiye, çok sayıda mega spor organizasyonuna müracaat etmiş, bir kısmına da ev sahipliği yapmıştır. Bu organizasyonlardan birisi de 2022 yılında İznik'te düzenlenen IV. Dünya Göçebe Oyunlarıdır. Oyunların İznik'te faaliyet gösteren perakende iş yerleri üzerindeki ekonomik ve tanınırlık etkisi 171 işyerine uygulanan ve iki seçeneğe cevapları olan ("evet" ve "hayır") 17 sorudan oluşan bir anket ile test edilmiştir. Söz konusu sorular, istihdam, müşteri sayısı, sipariş ve satışlar, şehrin tanınırlığı ve gelişimi, altyapısı, yatırımlar ve geleneksel Türk sporlarının tanınması hakkındadır. Katılımcıların algılarında anlamlı farklılıklar olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir.

İznik'te perakende sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin algıları, IV. Dünya Göçebe Oyunlarının (istihdam dışında) ekonomik, kültürel ve tanınırlık etkilerinin olumlu olduğu yönündedir. Bir başka deyişle, işyeri temsilcilerinin tamamının algısı, Oyunların sipariş ve satışları artırdığı, müşteri sayısını çoğalttığı, kazançları büyüttüğü, ilçenin tanınırlığına katkı sağladığı, altyapıyı iyileştirdiği, ekonomik gelişmeyi teşvik ettiği, yatırımları tetiklediği, kültürlerarası etkileşime ve geleneksel sporların tanınmasında faydalı olduğu yönündedir. Bu çalışmanın en önemli bulgularından birisi de İznik'te perakende sektöründe faaliyet gösteren çeşitli iş yerleri üzerindeki etkisinin farklılık arz etmediği ile alakalıdır. Çalışmanın bulguları, perakende sektöründe faaliyet gösteren iş yerlerinin, oyunların etkilerinin olumlu olduğu üzerinde hemfikir olduklarını teyit etmiştir. Yani İznik'teki perakende sektörünün neredeyse (birkaç istisna dışında) tüm temsilcileri, Oyunların ekonomik ve tanınırlık etkilerinin olumlu olduğu yönünde bir algıya sahiptir. Buna rağmen gıda-meyve, ulaştırma/barınma ve diğer grubu temsilcilerinin, Oyunların "kültürel tanıtıma" ve "geleneksel Türk sporlarının tanınırlığına" katkısı ile ilgili algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Çalışma, IV. Dünya Göçebe Oyunlarının ekonomik, tanınırlık ve kültürel etkileri ile alakalı bir takım politik çıkarımlara sahiptir. Her ne kadar çalışma, organizasyonun maliyetlerini hesaba katmamış olsa da bulgular, bu tür organizasyonların artılarının eksilerinden fazla olduğunu ima etmektedir. Bu yüzden daha büyük spor organizasyonlarının ülkemizde düzenlenmesi için gerekli politikaların geliştirilmesi önem arz etmektedir. Diğer taraftan çalışma, IV. Dünya Göçebe Oyunları'nın ekonomik etkileri ve sosyal-kültürel tanınırlığı ile ilgili önemli ampirik bulgulara ulaşmış olsa da birtakım kısıtlamalara tabidir. Çalışma sadece perakende sektörünü kapsamaktadır. Perakende sektörü dışındaki sektörler üzerindeki etkiler farklı bir araştırmanın konusu olabilir. Yine benzer oyunların benzer sektörler üzerindeki etkileri farklı ülkeler için çalışılabilir. Bu çalışma sadece perakende sektöründeki iş yerlerinin anket sorularına verdiği cevapların ANOVA testi sonuçlarından ibarettir. Konu ile ilgili daha kapsamlı analizler içeren çalışmalar yapılabilir.

## YAZAR BEYANI

**Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı:** Bu çalışma bilimsel araştırma ve yayın etiği kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

**Etik Kurul Onayı:** Araştırmaya yönelik etik kurul onayı Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurul'undan 27/02/2025 tarih ve 2025/02 nolu toplantıda 27 sayılı karar ile alınmıştır. Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu yazarlar beyan eder.

**Yazar Katkıları:** Yazarlar çalışmaya eşit katkı sağlamıştır.

**Çıkar Çatışması:** Yazarlar açısından ya da üçüncü taraflar açısından çalışmadan kaynaklı çıkar çatışması bulunmamaktadır.

## KAYNAKÇA

- Abdalla, S. Z. S. & Winker, P., (2012). Modelling stock market volatility using univariate GARCH models: Evidence from Sudan and Egypt. Akkaya, C. (2008). Küreselleşme ve Futboldaki Dönüşüm. ETHOS: Felsefe ve Toplumsal Bilimlerde Diyaloglar, 1(4), 1-14
- Akşar, T. (2023, 12 Nisan). Şampiyonlar ligi finali İstanbul'a 3 milyar TL bırakacak. Erişim Adresi: <https://futbolekonomi.com/index.php/vizyon-misyon/5792-ampiyonlar-ligi-finali-istanbula-3-milyar-tl-brakacak.html>.
- Bob, U. & Swart K. (2009). Resident perceptions of the 2010 FIFA soccer world cup stadia development in Cape Town. Volume 20, 47-59.
- Buyar, C. & Altınoğlu, Z. (2023). Geleneksel Sporlar ve Oyun Alanında Kırgızistan Modeli. [https://www.ayu.edu.tr/mypanel/\\_app/upload/yayin/dosya/19f3cd308f1455b3fa09a282e0d496f4.pdf](https://www.ayu.edu.tr/mypanel/_app/upload/yayin/dosya/19f3cd308f1455b3fa09a282e0d496f4.pdf)
- Can, Z. G., & Değirmen, S. (2017). Spor organizasyonlarının ekonomik açıdan incelenmesi: Mersin ili örneği. İşletme ve İktisat Çalışmaları Dergisi, 5(4), 91-105.
- Çakar, E. (2023, 11 Haziran). TFF Başkanı Büyükeşçi: (Şampiyonlar Ligi finali) Ülkemiz ekonomisine 200 milyon dolara yakın döviz girişi oldu. Erişim Adresi: <https://www.aa.com.tr/tr/futbol/tff-baskani-buyukeksi-sampiyonlar-ligi-finali-ulkemiz-ekonomisine-200-milyon-dolara-yakin-doviz-girisi-odu/2919781>.
- Demir, İ. G. (2015). Trabzon halkının ev sahipliği yaptığı XI. Avrupa Gençlik Olimpik Oyunları'nın (EYOF) etkilerine ilişkin görüşleri (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Devecioğlu, S. (2022, 27 Eylül). Dünya Göçebe Oyunları. Erişim Adresi: <https://tr.linkedin.com/pulse/d%C3%BCnya-g%C3%B6%C3%A7ebe-oyunlar%C4%B1-sebahattin-devecio%C4%9Fflu>.

- Dom, F., vd. (2025, 11 March). Local Consumption Effects of the UEFA EURO 2024 in Germany. Retrieved from: [policycommons.net/artifacts/19773105/lokale-konsumeffekte-der-fussball-em-2024/20673635/](https://policycommons.net/artifacts/19773105/lokale-konsumeffekte-der-fussball-em-2024/20673635/).
- Duman, S., vd. (2021). Spor turizminin Türkiye açısından ekonomik boyutu. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6(4), 367-383.
- Düzen, A. Ç., Kargün, M. ve Çelik, T. (2022). Mega spor etkinliklerinin sosyo-ekonomik etkileri. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(2), 227-238.
- Elahi, A., Gholampour, S. & Askarian, F. (2021). The effects of sports mega-events on host communities: A systematic review of studies in three recent decades. *Sports Business Journal*, 1(1), 13-30.
- Ersungur, Ş. M. & Akıncı, M. (2013). 2011 Universiade Kış Oyunlarının Erzurum ekonomisi üzerindeki etkileri: Bir uygulama. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 8(30), 5064-5085.
- Ervural, B.Ç. (2020). Varyans analizi (ANOVA) ve kovaryans Analizi (ANCOVA) ile deney tasarımı: Bir gıda işletmesinin tedarik süresine etki eden faktörlerin belirlenmesi. *BŞEÜ Fen Bilimleri Dergisi*, 7(2), 923-941.
- Eryılmaz, S.S. ve Cengiz, H. (2012). Mega etkinliklerin kent mekanına ekonomik yansımaları. *Sigma* 4, 77-96.
- Feizabadi, M. S., Goodarzi, M. & Azari, A. (2013). An investigation of the relationship between the success of countries at the Shenzhen 2011 summer Universiade with educational and demo-economic factors. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 82, 803-806.
- Fourie, J. & Santana-Gallego, M. (2011). The impact of mega-sport events on tourist arrivals. *Tourism management*, 32(6), 1364-1370.
- Güler, G. (2018). 16 Kırgızistan Notları 1 ve 2 (Göçebe Oyunları - Türk Konseyi). Erişim Adresi: <https://tr.archive.kabar.kg/news/16-k-r-g-zistan-notlar-1-ve-2-gocebe-oyunlar-turk-konseyi/>.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2015). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri, Felsefe-Yöntem-Analiz, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara.
- İnan, Ş. ve Biber, S.G. (2020). Ulusal Ekonomik Gücün Ölçülmesi: Jeoekonomik Güç Endeksi. *Avrasya Etüdleri*, 57(1), 55-88.
- Kasimati, E. & Dawson, P. (2009). Assessing the impact of the 2004 Olympic Games on the Greek economy: A small macroeconomic model. *Economic modelling*, 26(1), 139-146.
- Khodr, H. (2012). Exploring the driving factors behind the event strategy in Qatar a case study of the 15th Asian Games. *International Journal of Event and Festival Management*, 3(1), 81-100.
- Kılıç, H., Yılmaz, S., ve Şahin, İ. (2009). Beden eğitimi öğretmenlerinin olimpiyatlar hakkındaki farkındalığı. *Spor Bilimleri Dergisi*, 20(2), 16-23.
- Kim, H. J., Gursoy, D., & Lee, S. B. (2006). The impact of the 2002 World Cup on South Korea: Comparisons of pre-and post-games. *Tourism management*, 27(1), 86-96.
- Klößner, J. A., & Daumann, F. (2024). A stochastic-demographic model to explain success and dominance in international sports. *Research in Economics*, 78(4), 100990.
- Kuburlu, C. (2020, 15 Kasım). Formula 1, üç günde İstanbul'a 100 milyon dolar bıraktı. Erişim Adresi: <https://ajansspor.com/haber/formula-1-uc-gunde-istanbula-100-milyon-dolar-birakti-427494>.
- Macfarquhar, N. (2018). Horseback Wrestling. Bone Tossing. Dead Goat Polo. Let the Nomad Games Begin!. *International New York Times*, NA-NA.
- Madden, J., & Crowe, M. (1998). Estimating the economic impact of the Sydney Olympic Games.
- Maksüdünov, A. (2020). Economic and socio-cultural impacts of the world nomad games. *Ekonomik Bölge*, 16(2), 586-596.
- Maksüdünov, A., & Dyikanov, K. (2022). World nomad games as an emerging large-scale event and its role for tourism development in Kyrgyzstan. In *Event Tourism in Asian Countries* (pp. 287-308). Apple Academic Press.
- Oktay, E., Aksoy, M. & Karaman, Ö.F. (2018). Uluslararası Orta Asya sempozyumu bildiriler kitabı. Bishkek 2018 (812-823).
- Öncü, E. (2020). 1971 İzmir Akdeniz Oyunları: Büyük İmtihan. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(Spor Tarihi Özel Sayı), 1-20.
- Pranic, L., Petric, L. & Cetinic, L. (2012). Host population perception of the social impacts of sport tourism events in transition countries: Evidence from Croatia. *International Journal of Event and Festival Management*, 3(3), 236-256.
- Pranata, D., vd. (2023). Analysis of the Implications of Organizing Sports on Economic Growth (A Literature Review). *Jurnal Pendidikan Jasmani (JPJ)*, 4(2), 156-164.
- Selvi, A. (2022, 24 Temmuz). Issık Göl'den İznik Gölü'ne... Göçebe Oyunları'yla kültürel diplomasi. Erişim Adresi: <https://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/abdulkadir-selvi/issik-golden-iznik-golune-golune-gocebe-oyunlariyla-kulturel-diplomasi-42105972>
- Sheranova, A. (2021). Political invention of the World Nomad Games in Kyrgyzstan. *Kulturni studia*, 17(2), 66-81.
- Silik, C. E. (2017). FIFA 20 Yaş Altı Dünya Kupası'nın Demografik Değişkenler Açısından Sosyal-Kültürel ve Ekonomik Analizi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 28(2), 69-90.
- Tiberghien, G. (2024). Heritage and Re-Enactment Events: A Case Study of the World Nomad Games in Kazakhstan.
- Tien, C., Lo, H. C., & Lin, H. W. (2011). The economic benefits of mega events: A myth or a reality? A longitudinal study on the Olympic Games. *Journal of Sport Management*, 25(1), 11-23.
- Turdumambetov, B. (2019). World nomad games as a tourism brand of Kyrgyzstan (Based on Survey of Local Communities). *Реформа*, (3), 70-80.
- Süper Kupa Finalinin Bir Galibi de İstanbul Olacak. (2019, 3 Haziran). Erişim Adresi: <https://www.cnnturk.com/ekonomi/super-kupa-finalinin-bir-galibi-de-istanbul-olacak-1004005>.
- The first-ever World Nomad Games. (2022). Retrieved from: <https://worldnomadgames.com/en/page/WNG-2014/>. (<https://worldnomadgames.com/en/page/About-the-WNG/>).
- IV. Dünya Göçebe Oyunları Basın Toplantısı. (2022, 13 Mayıs). Erişim Adresi: <https://x.com/gocebe22/status/152502924161985313>
- About the World Nomad Games. (2025). Retrieved from: <https://worldnomadgames.com/en/page/About-the-WNG/>.
- III. World Nomad Games Results Summed Up. (2018, 8 September). Retrieved from: <https://worldnomadgames.com/en/news/en/III-World-Nomad-Games-results-summed-up/>.
- Olimpiyatların Samsun'a Katkısı 10 Milyon Dolar. (2017, 31 Temmuz). Erişim Adresi: <https://www.dunya.com/ekonomi/olimpiyatlarin-samsuna-katkisi-10-milyon-dolar-haberi-375449>.
- Formula 1 Ekonomiye Katkı Sağlar Mı?. (2020, 13 Kasım). Erişim Adresi: <https://www.bloomberght.com/formula-1-ekonomiye-katki-saglar-mi-2268623>.
- Dünya Göçebe Oyunları Gezisi 31 Ağustos – 7 Eylül. (2018, 11 Ağustos). Erişim Adresi: <https://turk.org/dunya-gocebe-oyunlari-gezisi-31-agustos-7-eylul/>.

Dünya Göçebe Oyunları Kazak Turizmini Yükseltti. (2024, 18 Eylül). Erişim Adresi: <https://www.qha.com.tr/turk-dunyasi/dunya-gocebe-oyunlari-kazakistan-i-ziyaret-sayisini-artirdi-494874>.